

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และระเบียบวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารงานองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยผู้วิจัยดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาเพื่อกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย

กระบวนการในการศึกษาเพื่อกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย มีดังนี้

1. การศึกษาเอกสาร ในประเด็นดังต่อไปนี้

1.1 หลักการ แนวคิด ทฤษฎีของปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารงานองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

1.2 หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารงานองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

2. ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารงานองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

3. วิเคราะห์เอกสารเพื่อให้ได้ประเด็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารงานองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

4. สร้างรูปแบบจำลองความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารงานองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดฉะเชิงเทรา

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาเครื่องมือการวิจัย

ผู้วิจัยได้พัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ โดยนำขั้นตอนที่ 1 มาเป็นกรอบแนวคิดในการพัฒนาเครื่องมือการวิจัย มีรายละเอียดดังนี้

1. การวิจัยเชิงปริมาณ

1.1 การสร้างเครื่องมือวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือวิจัย ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาจากแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่ได้จากการวิเคราะห์ในขั้นตอนที่ 1 แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการเลือกตอบประเด็นที่ตรงกับผู้ตอบ หรือเติมคำสั้นๆ เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารงานองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นแบบเลือกตอบตามมาตราส่วนประมาณลิเคิร์ต (Likert scale) (Best & Kahn, 1993) แบบสอบถามมี 5 ระดับน้ำหนัก ดังนี้

คะแนน 1 หมายถึง ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

คะแนน 2 หมายถึง ไม่เห็นด้วย

คะแนน 3 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง

คะแนน 4 หมายถึง เห็นด้วยค่อนข้างมาก

คะแนน 5 หมายถึง เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารงานองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็นแบบเลือกตอบตามมาตราส่วนประมาณค่าของลิเคิร์ต (Likert scale) (Best & Kahn, 1993) แบบสอบถามมี 5 ระดับน้ำหนัก ดังนี้

คะแนน 1 หมายถึง ไม่มีส่วนร่วม

คะแนน 2 หมายถึง มีส่วนร่วมน้อย

คะแนน 3 หมายถึง มีส่วนร่วมปานกลาง

คะแนน 4 หมายถึง มีส่วนร่วมค่อนข้างมาก

คะแนน 5 หมายถึง มีส่วนร่วมมากที่สุด

1.2 การหาคุณภาพเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ดำเนินการพัฒนาเครื่องมือ ดังนี้

1) นำแบบสอบถามที่สร้างโดยผู้วิจัย เสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) และความถูกต้องของภาษาโดยใช้เทคนิค IOC (Index of Item-Objective Congruence) (รายชื่อผู้เชี่ยวชาญและผลการหาค่า IOC ดังภาคผนวก ก)

2) นำแบบสอบถามที่ผู้เชี่ยวชาญให้ข้อเสนอแนะ ปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม

3) นำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (try out) เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยนำไปทดลองใช้กับกลุ่มที่มีลักษณะคล้ายกลุ่มตัวอย่างที่อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี จำนวน 30 คน

4) นำแบบสอบถามที่ทดลองใช้แล้วไปหาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับด้วยสูตรสัมประสิทธิ์อัลฟา (Cronbach's alpha-coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ .983 ซึ่งถือว่าแบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นสูงมาก เหมาะที่จะนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลได้

5) นำแบบสอบถามมาแก้ไขปรับปรุงเป็นฉบับสมบูรณ์และนำไปเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยต่อไป (ตัวอย่างแบบสอบถาม ดังภาคผนวก ข)

2. การวิจัยเชิงคุณภาพ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเพื่อถามข้อมูลเชิงลึกจากผู้เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารงานองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น การหาคุณภาพเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

2.1 นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างโดยผู้วิจัย เสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา และความถูกต้องของภาษา (รายชื่อผู้เชี่ยวชาญดังภาคผนวก ก)

2.2 นำแบบสัมภาษณ์ที่ผู้เชี่ยวชาญให้ข้อเสนอแนะ มาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม

2.3 นำแบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยต่อไป

(ตัวอย่างแบบสัมภาษณ์ ดังภาคผนวก ข)

ขั้นตอนที่ 3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การวิจัยเชิงปริมาณ

ผู้วิจัยดำเนินการดังต่อไปนี้

1.1 กำหนดประชากรที่ใช้ในการศึกษา ซึ่งได้แก่ ผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป ในเขตพื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทรา ทั้ง 11 อำเภอ จำนวน 456,859 คน

1.2 กำหนดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ซึ่งได้แก่ ผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป ในเขตพื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทรา ทั้ง 11 อำเภอ และกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยตารางสำเร็จรูปของเครซีและมอร์แกน (R.V.Krejcie & D.W.Morgan) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 384 คน โดยมีรายละเอียดดังนี้

อำเภอ	ประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)	ร้อยละ
1. เมืองฉะเชิงเทรา	112,132	94	24.54
2. บางคล้า	34,903	29	7.64
3. บางน้ำเปรี้ยว	16,135	14	3.53
4. บ้านโพธิ์	39,017	33	8.54
5. พนมสารคาม	59,564	50	13.04
6. แพลงยาว	29,410	25	6.44
7. บางปะกง	63,672	53	13.94
8. ราชสาส์น	9,687	8	2.12
9. สนามชัยเขต	50,615	43	11.08
10. ท่าตะเกียบ	31,171	26	6.82
11. คลองเขื่อน	10,553	9	2.31
รวม	456,859	384	100.00

1.3 เมื่อคำนวณกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนของแต่ละอำเภอแล้ว ผู้วิจัยสุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified random sampling) ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

2. การวิจัยเชิงคุณภาพ

2.1 การเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพเป็นการเก็บข้อมูลภาคสนามด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) เพื่อถามข้อมูลเชิงลึกจากผู้เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารงานองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 55 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ให้การสัมภาษณ์ ได้แก่ ประชาชนจาก 11 อำเภอ อำเภอละ 5 คน รวมกลุ่มตัวอย่างที่สัมภาษณ์ จำนวน 55 คน ประกอบด้วย ตัวแทนประชาชน อำเภอละ 2 คน ตัวแทนผู้ใหญ่บ้าน อำเภอละ 1 คน ตัวแทนสมาชิกสภาองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอละ 2 คน ซึ่งใช้วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบแบบเจาะจง

ขั้นตอนที่ 4 สถิติและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลเชิงปริมาณ

ผู้วิจัยใช้สถิติและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณเพื่ออธิบายข้อค้นพบ ดังนี้

1.1 นำแบบสอบถาม จัดหมวดหมู่ บันทึกข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลด้านสถิติและวิจัย

1.2 วิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลผู้ตอบแบบสอบถามเพื่อทราบลักษณะการแจกแจงของข้อมูลโดยใช้สถิติบรรยายความถี่ ร้อยละ ซึ่งเป็นการยืนยันว่ากลุ่มตัวอย่างที่ให้ข้อมูลมีการกระจายและเกี่ยวข้องกับประเด็นที่ศึกษา

1.3 วิเคราะห์ผลการศึกษาค้นคว้าความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารงานองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น โดยใช้สถิติ คือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูลใช้เกณฑ์การแปลความหมาย ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	1.00 – 1.80	หมายถึง	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
ค่าเฉลี่ย	1.81 – 2.60	หมายถึง	ไม่เห็นด้วย
ค่าเฉลี่ย	2.61 – 3.40	หมายถึง	เห็นด้วยปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	3.41 – 4.20	หมายถึง	เห็นด้วยค่อนข้างมาก
ค่าเฉลี่ย	4.21 – 5.00	หมายถึง	เห็นด้วยอย่างยิ่ง

1.4 วิเคราะห์ผลการศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารงานองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น โดยใช้สถิติ คือค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูลใช้เกณฑ์การแปลความหมาย ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	1.00 – 1.80	หมายถึง	ไม่มีส่วนร่วม
ค่าเฉลี่ย	1.81 – 2.60	หมายถึง	มีส่วนร่วมน้อย
ค่าเฉลี่ย	2.61 – 3.40	หมายถึง	มีส่วนร่วมปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	3.41 – 4.20	หมายถึง	มีส่วนร่วมค่อนข้างมาก
ค่าเฉลี่ย	4.21 – 5.00	หมายถึง	มีส่วนร่วมมากที่สุด

1.5 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการสนับสนุนการบริหารงานองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's coefficient correlation) เกณฑ์การแปลระดับความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรดังนี้ (ศิริชัย กาญจนวาสี, ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์ และดิเรก ศรีสุขโข, 2540: 60) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มากกว่า 0.00 ถึง 0.29 หมายความว่า มีระดับความสัมพันธ์ต่ำ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตั้งแต่ 0.30 ถึง 0.70 หมายความว่า มีระดับความสัมพันธ์ปานกลาง ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตั้งแต่ 0.71 ถึง 1.00 หมายความว่า มีระดับความสัมพันธ์สูง ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าเท่ากับ 0 หมายความว่า ไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าเป็นลบ (-) แสดงว่า ตัวแปรเหล่านั้นมีความสัมพันธ์ในทางลบ แสดงว่า ตัวแปรมีความสัมพันธ์ในทางกลับกัน คือ ถ้าตัวแปรหนึ่งมีค่าสูง ตัวแปรอีกตัวหนึ่งมีแนวโน้มที่จะมีค่าต่ำ เป็นลักษณะผกผัน

ถ้าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าเป็นบวก (+) แสดงว่าตัวแปรมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน หรือแปรผันตามกัน นั่นคือ ถ้าตัวแปรหนึ่งมีค่าสูง อีกตัวแปรหนึ่งจะมีค่าสูงด้วย ถ้าตัวแปรหนึ่งมีค่าต่ำอีกตัวแปรหนึ่งจะต่ำด้วย

1.6 สร้างสมการพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารงานองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น โดยการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุ (multiple regression analysis) โดยการวิเคราะห์แบบขั้นตอน (stepwise method)

2. ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพเพื่ออธิบายข้อค้นพบจากการรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เพื่อวิเคราะห์ปัญหาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารงานองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดฉะเชิงเทรา